

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD			PESEL											
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO I KULTURY ANTYCZNEJ

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **9 maja 2016 r.**GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**CZAS PRACY: **180 minut**LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60****Instrukcja dla zdającego**

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1–11).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Podczas egzaminu możesz korzystać ze słownika łacińsko-polskiego oraz atlasu historycznego.
5. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
6. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MKL-R1_1P-162

Zadanie 1. (0–30)

Przetłumacz tekst na język polski.

Vitruvius Pollio, *De architectura*, lib. VII, praefatio 1, 2, 4, ed. F. Krohn, Lipsiae MCMXII

[1] Maiores cum sapienter tum etiam utiliter instituerunt, per commentariorum relationes cogitata tradere posteris, ut ea non interirent, sed singulis aetatibus crescentia voluminibus edita gradatim pervenirent vetustatibus ad summam doctrinarum subtilitatem. Itaque non mediocres, sed infinitae sunt his agenda gratiae, quod non invidiose silentes praetermiserunt, sed omnium generum sensus conscriptionibus memoriae tradendos curaverunt.

[2] Namque si non ita fecissent, non potuissemus scire, quae res in Troia fuissent gestae, [...] quasque Socrates, Platon, Aristoteles [...] aliique philosophi hominibus agenda vitae terminationes finissent, seu Croesus, Alexander, Darius ceterique reges, quas res aut quibus rationibus gessissent [...].

[4] Reges Attalici magnis philologiae dulcedinibus inducti cum egregiam bibliothecam Pergami ad communem delectationem instituissent, tunc item Ptolomaeus infinito zelo cupiditatisque incitatus studio non minoribus industriis ad eundem modum contenderat Alexandriae comparare.

Objaśnienia:

Alexander, Alexandri

Alexandria, Alexandriae

Aristoteles, Aristotelis

Croesus, Croesi

Darius, Darii

Pergamum, Pergami

Plato, Platonis

Ptolomaeus, Ptolemaei – tu: Ptolemeusz I Soter

reges Attalici – królowie z dynastii Attalidów

Socrates, Socratis

Troia, Troiae

zelus, zeli – gorliwość, zapał, miłość

Przekład tekstu

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. (0–1)

Uzupełnij zdania.

Krezus, władca, słynął z bogactwa. Jego królestwo upadło w wyniku wojny z Cyrusem Wielkim, o czym pisze słynny historyk grecki Herodot w dziele pt.

Zadanie 3. (0–1)

Uzupełnij zdanie.

Arystoteles był nauczycielem króla i twórcą szkoły filozoficznej nazywanej

Zadanie 4. (0–1)

Wpisz numer, którym na poniższej mapie zaznaczono Pergamon:

Mapa. Cesarstwo Rzymskie w II w.

Na podstawie: *Atlas historyczny świata*, Warszawa 2001, s. 25.

Zadanie 5. (0–1)

Podaj okoliczności, w jakich zostały zniszczone zbiory Biblioteki Aleksandryjskiej w I wieku p.n.e.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Ptolemeusz I Soter był jednym z wodzów króla

- A. Cyrusa Wielkiego.
- B. Dariusza I.
- C. Aleksandra Wielkiego.
- D. Seleukosa I.

Zadanie 7. (0–2)

Uzupełnij tabelę – wpisz brakujące formy przymiotników i przysłówków.

	Positivus	Comparativus	Superlativus
1.	utiliter		
2.		minor, minus	

Zadanie 8. (0–2)

Przyporządkuj podanym zdaniom (1.–2.) nazwę typu zdania podrzędnego (A–D). Wpisz w miejsce kropek odpowiednią literę.

1. Maiores ita sapienter cogitata tradere posteris instituerunt, ut ea non interirent:

2. Eis gratias agere debemus, quod cogitata posteris tradenda curaverunt:

- A. okolicznikowe przyczyny
- B. okolicznikowe czasu
- C. okolicznikowe przyzwolenia
- D. okolicznikowe skutku

Zadanie 9. (0–3)

Utwórz od czasownika *vinco, -ere, vici, victum* formy analogiczne do tych, które znajdują się w tabeli.

1.	potuissemus	
2.	sunt agenda	
3.	contenderat	

Zadanie 10. (0–3)

Przyporządkuj podanym wyrazom (1.–3.) ich synonimy (A–H). Wpisz właściwą literę do tabeli.

1.	asumpt	
2.	augmentatyw	
3.	antenat	

- A. pewnik
- B. zgrubienie
- C. koligat
- D. impuls
- E. warunek
- F. przodek
- G. dziedzic
- H. wartość

Zadanie 11. (0–15)

Wykorzystując materiały źródłowe (źródła 1–4) oraz własną wiedzę, omów funkcje, jakie pełniły książki i biblioteki w społeczeństwach starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu.

Źródło 1. Lucjusz Anneusz Seneka, *Dialogi: O pokoju ducha*

Najszlachetniejsze wydatki są te, które przeznaczamy na cele naukowe, ale i one tak długo mają uzasadnienie, jak długo nie przekraczamy miary. Po co naprawdę gromadzić mnóstwo książek i tworzyć księgozbiory, których właściciel przez całe życie nie przeczyta rejestru? Obfitość lektury umysł czytającego przeciąża, nie kształci; dlatego odniesiesz większy pożytek, jeżeli z uwagą przeczytasz kilku autorów, niż jeśli się będziesz błąkać wśród wielu.

L.A. Seneka, *Dialogi: O pokoju ducha*, przeł. L. Joachimowicz, IX, 4–5, Warszawa 1998, s. 685–686.

Źródło 2. Marek Tulliusz Cynceron, *Listy: Cycero do Attyka*

1. Bardzo ładnie zrobisz, jeżeli do mnie przyjedziesz. Zobaczysz świetny katalog moich książek spisany przez Tyranniona; resztki są daleko lepsze, niż przypuszczałem¹. Przyślij mi też, proszę, ze dwu lub trzech swoich przepisywaczy, których Tyrannio mógłby użyć jako sklejaczy² i do pomocy w innych robotach; każ też im zabrać trochę pergaminu, z którego się robi tytuły³, które wy, Grecy, nazywacie, jak mi się zdaje, *sytybami*.

M.T. Cynceron, *Listów Marka Tulliusza Cyncerona ksiąg ośmioro: Cycero do Attyka*, przeł. E. Rykaczewski, IV, 4b, Poznań 1873, s. 140.

¹ Cycero doprowadza do porządku swoją bibliotekę w zniszczonej przez Klodiusza willi w Ancjum (nad morzem nieopodal Rzymu). Kieruje tymi pracami wybitny grecki uczonec Tyrannio, interesujący się zwłaszcza pismami filozofów (np. Arystotelesa).

² Poszczególne karty książki starożytnej sklecano w długi pas, z którego po zwinięciu na wałku powstawał zwój. *Sklejacze* ci zatem odpowiadają naszym introligatorom.

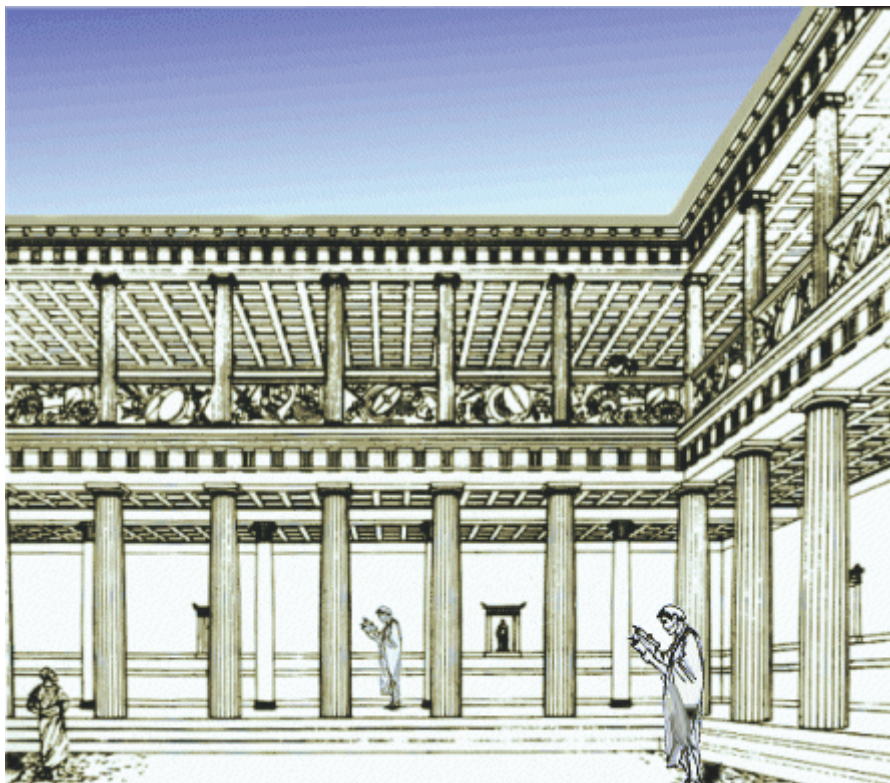
³ Umocowana u wałka zwoju, zwisała luźno karteczka zawierająca *tytuł* dzieła. Jako materiału na takie karteczki używano chętnie pergaminu jako trwalszego od papirusu.

Źródło 3. Klio, muza historii. Muzea Watykańskie

www.szkolnictwo.pl

Źródło 4. Schemat portyku Biblioteki w Pergamonie

www.wsp.krakow.pl

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)